

Vědecký výbor veterinární

Klasifikace:	Draft		<i>Pro vnitřní potřebu VVV</i>
	Oponovaný draft		<i>Pro vnitřní potřebu VVV</i>
	Finální dokument		<i>Pro oficiální použití</i>
	Deklasifikovaný dokument		<i>Pro veřejné použití</i>

Název dokumentu:

Zpráva o činnosti Vědeckého výboru veterinárního v roce 2009

Poznámka:

Předkládá: RNDr. Miroslav Machala, CSc., předseda Vědeckého výboru

Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i., Hudcova 70, 621 32, Brno
tel +420 533 331 111, fax 541 211 229, URL: <http://www.vri.cz>

Vědecký výbor veterinární byl ustanoven při Výzkumném ústavu veterinárního lékařství v souladu s usnesením vlády č. 1320/2001 ke „Strategii zajištění bezpečnosti (nezávadnosti) potravin v ČR“ v červenci 2002. Činnost byla prováděna na základě Smlouvy č. 1/VV/2009 na zajištění činnosti Vědeckého výboru veterinárního v souladu s usnesením vlády ČR č. 1320/2001 a navazujících usnesení č. 1277/2004 ke Strategii zajištění bezpečnosti potravin v České Republice po přistoupení k Evropské unii, uzavřené ve smyslu ustanovení § 269 zákona č. 513/1991 Sb., Obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů mezi Ministerstvem zemědělství ČR a Výzkumným ústavem veterinárního lékařství, v.v.i.

V roce 2009 pokračovala činnost Výboru podle schváleného plánu činnosti. Odborná činnost členů Výboru i externích odborníků, kteří byli přizváni k plnění úkolů byla soustředěna na zpracování a projednání studií zaměřených do oblastí úzce spojených s problematikou zdraví zvířat, pohody zvířat, zoonóz, hygieny provozu, nezávadnosti živočišných produktů a krmiv.

Výbor pracoval v roce 2009 ve složení:

MVDr. Pavel Alexa, CSc., RNDr. Miroslav Machala, CSc., MVDr. Ivan Pšikal, CSc., MVDr. Dušan Ryšánek, CSc.

z Výzkumného ústavu veterinárního lékařství, v.v.i., Hudcova 70, 621 32 Brno,

prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc., prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., doc. MVDr. Lenka Vorlová, PhD., doc. MVDr. Ivan Herzig, CSc.,

z Veterinární a farmaceutická univerzity, Palackého 1-3, 612 42 Brno,

MVDr. Věra Billová z Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv, Hudcova 56a, 621 00 Brno,

MVDr. Josef Brychta ze Státního veterinárního ústavu Jihlava, Rantířovská 93, 586 05 Jihlava,

MVDr. Václav Jordán ze Společnosti Agris s.r.o. Medlov, Medlov 175, 664 66 Němčičky u Židlochovic,

MVDr. R. Belza, Státní veterinární správa ČR, Slezská 7, 120 56 Praha 2.

Tajemnicí Výboru byla i v roce 2009 MVDr. Eva Renčová, Ph.D.

Na zasedání konaném dne 17. prosince byl předsedou Výboru zvolen RNDr. Miroslav Machala, CSc. Místopředsedkyní zůstává MVDr. Věra Billová.

MVDr. Ivan Pšikal, CSc. v průběhu roku ukončil pracovní poměr ve Výzkumném ústavu veterinárního lékařství, v.v.i. a v současné době pracuje ve společnosti Dyntec s.r.o. Pražská 328, 411 55 Terezín, e-mail ipsikal@gmail.com.

V roce 2009 se uskutečnila čtyři řádná zasedání Výboru, a to XXXII. zasedání 23. června, XXXIII. zasedání 8. října, XXXIV. zasedání 27. listopadu, a XXXV. zasedání 17. prosince 2009. Účast na jednáních byla u tří členů 100%, u čtyř členů 75%, u tří členů 50% a dva členové měli z důvodů dlouhodobých zdravotních potíží účast 25%. Výbor byl vždy usnášenischopný. Všichni členové výboru, kteří se nemohli zúčastnit jednání se vždy předem řádně omluvili.

Zápisy z jednotlivých zasedání byly zasílány Odboru bezpečnosti potravin MZe ČR.

Kromě pravidelných zasedání se aktuální problémy řešily prostřednictvím elektronické pošty a osobně.

1. Odborná činnost výboru

Odborná činnost výboru byla v roce 2009 zaměřena na zpracování a projednání 5 studií v problematice úzce spojené s bezpečností potravin a krmiv.

1.1. Odborné studie

1.1.1. Název studie: Citlivost klinických izolátů *S. aureus* boviní a humánní provenience k antibiotikům – dlouhodobá studie

Garanti: MVDr. Dušan Ryšánek, CSc., MVDr. Monika Zouharová, Ph.D., Vědecký výbor veterinární. Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i.

Stanovisko zpracoval: Doc. RNDr. Ivan Rychlík Ph.D.

V této studii byla použita antibiotika: G (PNC), penicilin/novobiocin (P/NOV), ampicilin (AMP), oxacilin (OXA), amoxicilin/klavulanová kyselina (AMC), cefalotin (CF), ceftiofur (CEFT), erytromycin (ERY), klindamycin (CLI), pirlimycin (PRL), tetracyklin (TC), streptomycin (STM), neomycin (NEO), gentamicin (GEN), amikacin (AMK), enrofloxacin (ERN), vankomycin (VA). Disková difusní metoda a interpretační kritéria byly použity v souladu s doporučením *Clinical and Laboratory Standards Institute*, 2008, pro STM a NEO dle *Comité de l'Antibiogramme de la Société Française de Microbiologie*, 1994.

Četnost rezistence boviních izolátů k PNC vzrostla (z 53,7 na 70,7 %; $P < 0,05$) a k AMP (z 48,7 na 61,5 %; $P > 0,05$). Rezistence humánních izolátů k OXA vzorstla (z 3,2 na 84,8 %; $P < 0,01$) a k AMC (z 3,2 na 11,5 %; $P < 0,05$). V období 1995-2008 byly všechny testované humánní izoláty rezistentní k PNC a AMP. Srovnání klinických izolátů boviní a humánní provenience vykazovalo vyšší četnost rezistence u humánních izolátů k PNC, AMP, OXA, AMC, ERY a NEO; ($P < 0,01$). Rezistence k OXA byla zaznamenána u 42 humánních a 1 boviního izolátu, z toho 5 izolátů (11,6 %) bylo multirezistentní. Gen *mecA* byl detekován pouze u 4 humánních izolátů, z nichž všechny produkovaly penicilin-vázající protein 2a. Gen *blaZ* byl detekován u boviních i humánních izolátů (u 4 izolátů společně s genem *mecA*, u 27 izolátů samostatně). Dynamika projevů rezistence klinických izolátů *S. aureus* k antibiotikům byla hostitelsky nezávislá. Studie proto neprokázala nebezpečí přenosu rezistentních kmenů *S. aureus* z dojníc na člověka v hodnocené geografické lokalitě a v obdobích sledování.

Zpráva projednána ve VVV: 27.11.2009

Vyjádření Výboru: Schváleno

1.1.2. Název studie: Prevalence výskytu influenzy prasat v chovech ČR a její nebezpečí pro lidskou populaci

Garanti: Doc. MVDr. Petr Lány, Ph.D., Mgr. Kateřina Rosenbergová, doc. MVDr. Dagmar Zendulková, CSc. a prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc. Vědecký výbor veterinární. Veterinární a farmaceutická univerzita Brno.

Influenza prasat je virové onemocnění, které způsobuje nejen ekonomické ztráty v chovech, ale v některých případech je přenosné i na lidi. Předchůdce pandemického viru H1N1 2009, který obsahuje geny pocházející z virů influenzy ptáků, lidí a prasat cirkuluje mezi severoamerickými prasaty již deset let. Sérosurveillance byla v České republice provedena naposledy v rozmezí let 2002 – 2003. Poslední virus influenzy prasat byl zachycen v roce 2005. V předkládané studii byla vyšetřována séra jatečných prasat hemaglutinačně inhibičním testem (HIT), kde jsme sledovali výskyt protilátek v chovech prasat proti typovým virům influenzy prasat H1N1/2005 avian like, H3N2/98 human like a H1N2/99. Zároveň byl sledován výskyt protilátek proti humánním kmenům H1N1/99 a H3N2/2000. Ze 173 vyšetřovaných vzorků sér z 29 chovů výkrmových prasat se vyskytovaly protilátky u 16 % vzorků - 36% pozitivních chovů proti viru influenzy prasat H1N1 avian like a u 1% vzorků - 2% pozitivních chovů proti viru influenzy prasat H3N2. Vyšetřované chovy byly prosté protilátek proti použitým virům influenzy prasat H1N2 a proti virům influenzy lidí H1N1 a H3N2. Pro zjištění možnosti použití pandemického viru H1N1 2009 při sledování jeho potenciální cirkulace v chovech prasat jsme ověřovali, zda křížově reaguje s protilátkami proti virům influenzy prasat s hemaglutininem H1. Pro sledování jsme použili postinfekční séra z rozmezí let 2002 – 2009, která byla pozitivní na přítomnost protilátek H1. Z 24 sér pozitivních proti viru influenzy prasat H1N1 avian like křížově reagovalo 75 % a z 6 sér pozitivních na přítomnost protilátek proti virům influenzy prasat pozitivních H1N2 reagovalo 5 sér s pandemickým virem H1N1 2009, což ukazuje na nevhodnost použití samotného pandemického viru při sérologických studiích. Použití kompetitivního ELISA testu na sledování protilátek proti společnému antigenu influenzových virů rodu A ukázalo na jeho vysokou senzitivitu - 97 % při vyšetřování sér pozitivních v HIT, ale jeho specifita závisela na původu negativních sér – v negativních chovech byla 76 %, ale v pozitivních chovech byla pouze 8 %. Na základě výsledků ELISA testu se domníváme, že se v našich chovech možná vykytují influenzové viry s hemaglutininy odlišnými od virů námi použitými v HIT. Sekvence všech segmentů našeho posledního izolátu z roku 2005 a z nazálních výtěrů klinicky nemocného prasete z roku 2008 nenašla žádné cizí geny a viry byly zařazeny mezi influenzové viry prasat H1N1 avian like.

Stanovisko zpracoval: MVDr. Ivan Pšikal, CSc.

Zpráva projednána ve VVV: 27.11.2009

Vyjádření Výboru: Schváleno

1.1.3. Název studie: Uplatnění přírodních a syntetických sorbentů v prevenci onemocnění zvířat a ozdravení jejich životního prostředí

Garanti: Doc. MVDr. Ivan Herzig, CSc., Prof. MVDr. Ing. Pavel Suchý, CSc., Prof. Ing. Eva Straková, Ph.D.

V předložené studii byly shromážděny literární poznatky o látkách, které řadíme do skupiny doplňkových látek (aditiv), vyznačující se především sorbčním efektem. Nejde o látky

neznámé, o jejich významu z hlediska jejich vlivu na zdraví zvířat (lidí), na bezpečnost krmiv a potravin, resp. dalších vlivech existují starší i novější literární poznatky. Ty jsme se pokusili shromáždit, porovnat a aktualizovat vlastními experimentálními pracemi. Studie rovněž naznačuje, do kterých oblastí by bylo vhodné zaměřit další výzkum.

V prevenci onemocnění hospodářských zvířat, zlepšení zoohygienických podmínek jejich životního prostředí a zvýšení jejich užitkovosti lze využít řadu krmných aditiv. V první, literární části studie, byly shrnuty poznatky o skupině sorbentů, kterou představují přírodní zeolity (bentonit, klinoptilolit), oligosacharidy mannanů a beta-glukany (kultura kvasinek *Saccharomyces cerevisiae*) a huminové látky (huminové a fulvo kyseliny, humát sodný) a jen okrajově další, ve výživě zvířat nepoužívané látky.

Hodnocení literárních zdrojů a následné zpracování studie bylo ovlivněno řadou faktorů. Poznatky byly tříděny tak, jak to dovozovala bohatost a zaměření literárních zdrojů: především to byl vliv na užitkovost zvířat, na adsorpci mykotoxinů, eliminace plynů znečišťujících prostředí, především amoniaku, zatížení organismu cizorodými látkami, podpurný vliv na syndrom průjmu, význam při metabolických onemocnění a při intoxikacích, vliv na parazitární invaze, prevence metabolických skeletálních defektů, interakce s léky, resp. se specificky účinnými látkami, vliv na mutagenezi a nádorová bujení, na využitelnost jodu štítnou žlázou atd.

Druhá část studie je věnována výsledkům získaným při ověřování účinnosti sledovaných látek ve vlastních experimentech. Ty byly zaměřeny především do oblastí, kde byl předpokládán pozitivní efekt aditiv, resp. kde bylo účelné doplnit nejednotné poznatky autorů. Jde o práce s použitím zeolitů a huminových látek.

Domníváme se, že studie přinesla i určité dílčí odpovědi na problémy zmiňované v materiálu Koordinační skupiny bezpečnosti potravin. Obecně jde o problematiku rizik vznikajících při používání přípravků, které jsou nabízeny zemědělcům za účelem omezení vlivu kontaminace krmiv mykotoxiny.

Stanovisko zpracoval: Prof. MVDr. Ing. Petr Doležal, CSc.

Zpráva projednána ve VVV: 27.11.2009

Vyjádření Výboru: Schváleno

1.1.4. Název studie: Extrapolace MRLs u lovné zvěře po aplikaci medikovaného krmiva s obsahem rafxanidu a mebendazolu

Garanti: MVDr. Věra Billová, Prof. MVDr. Alfred Hera, CSc.. Vědecký výbor veterinární, Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv

Zájem Evropské lékové agentury a její komise pro veterinární léčivé přípravky, veterinárních lékařů, chovatelů a farmaceutických výrobců je v poslední době soustředěn na problém nedostatečného pokrytí trhu léčivy pro některé kategorie zvířat určených k produkci potravin, pro tzv. minoritní druhy zvířat a pro některá nepříliš často se vyskytující onemocnění u majoritních i minoritních druhů, tzv. minoritní použití (MUMS). Nedostatek léčiv pro tyto kategorie je způsoben přísnými legislativními nároky pro léčiva určená zvířatům k produkci

potravin, neboť farmakologicky účinné látky v léčivech aplikovaných potravinovým zvířatům musí splňovat podmínky dané nařízením ES o maximálních reziduálních limitech.

Vydávané legislativní normy a pokyny pro MUMS by měly vést k postupnému odstranění nedostatku léčiv pro tyto kategorie zvířat a tyto indikace. Nabízejí jednak okamžitá řešení, jakými jsou extrapolace již stanovených MRLs pro majoritní druhy zvířat, dále možnost použití veterinárních léčivých přípravků v tzv.kaskádě a stanovením ochranných lhůt dle již stanovených ochranných pro stávajících léčivé přípravky: Dlouhodobější cíle jsou připravované pokyny, které by měly podpořit výrobce VLP k pokrytí tohoto malého segmentu trhu snazšími požadavky pro autorizaci těchto léčiv a další možností by bylo přijetí obdobné lékové politiky pro tato léčiva, jakou používá humánní medicína pro registraci tzv.orphan drugs, což jsou léčiva pro vzácná onemocnění lidí.

Uskutečněná reziduální studie k ověření ochranných lhůt VLP Rafendazol premix a.u.v. určeného pro lovnou zvěř, minoritní druh zvířat a minoritní použití, se snaží za použití stávající evropské legislativy zajistit bezpečnost potravin získaných od lovné zvěře a ukázat, že léčivý přípravek splňuje přísná kritéria stanovená EMEA/CVMP pro bezpečnost potravin a zdraví konzumenta.

Stanovisko zpracoval: Prof. MVDr. Buš, CSc.

Zpráva projednána ve VVV: 27.11.2009

Vyjádření Výboru: Schváleno

1.1.5. Název studie: Monitoring přítomnosti psího masa v jídelnách (fast food) asijského typu metodou real time PCR.

Garanti: MVDr. Eva Renčová a Mgr. Pavel Krčmář, Ph.D. Vědecký výbor veterinární, Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i.

Evropská Unie vydala legislativu Regulation (EC) 1523/2007, která platí od 31. 12. 2008 a zakazuje zpracování a využívání kočičích a psích kůží a kožešin a produktů z nich. Zákaz porážení a využívání psího masa ke konzumaci vyplývá jednak ze zákona číslo 166/1999 Sb., v platném znění, kde pes nepatří mezi jatečná zvířata a také z nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu.

Studie si klade za cíl prověřit zda nedochází k používání psího masa v jídelnách asijského typu, které nabízejí rychlé občerstvení v Brně a v Břeclavi.

Metoda real-time PCR pro stanovení psí DNA (gen pro cytochromoxidázu I) vyvinutá v rámci aktivit VVV a požadavku Státní veterinární správy ČR pro identifikaci psích kůží a kožešin byla využita rovněž pro vyšetření celkem 65 vzorků hotových jídel získaných v asijských jídelnách typu fastfood v Brně a Břeclavi. V žádném ze vzorků hotových jídel nebyla psí DNA detekována, ale ve všech vzorcích potravin byla detekována DNA pro obratlovce (gen pro 18S rRNA). Ačkoliv nebyla stanovena psí DNA v žádném vzorku, je zřejmé, že použitá

metoda je vhodná pro rutinní kontrolu potravin na přítomnost psí DNA. Získané výsledky potvrzují, že použitá metoda dokáže stanovit DNA obsaženou ve vzorku.

Stanovisko zpracoval: MVDr. Drápal

Zpráva projednána ve VVV: 27.11.2009

Vyjádření Výboru: Schváleno

1.2.Zpracování stanovisek:

Stanovisko k návrhu pracovní skupiny Stálého výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat Evropské Komise (SCoFCAH), který se zabývá způsoby a kritérii rozlišování krmných surovin, doplňkových látek, veterinárních přípravků a biocidů k předloženému způsobu a kritériím pro rozlišování krmných surovin, doplňkových látek, veterinárních přípravků a biocidů. Vypracovala MVDr. Billová a Doc. MVDr. Herzig.

Stanovisko k návrhu Stálého výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat Evropské Komise (SCoFCAH), který se zabývá novým návrhem Komise na úpravu limitů vitamínu A v krmivech. Stanovisko vypracovali Doc. Herzig, Dr. Billová, Dr. Machala ve spolupráci s pracovníky VFU Brno a s Vědeckým výborem výživy zvířat

Stanovisko k žádosti SZPI týkající se problematiky přirozeného obsahu kys. citronové (resp. citrátů) v rybách. Stanovisko zpracoval Dr. Alexa ve spolupráci s pracovníky Veterinární a farmaceutické univerzity Brno, Zemědělské fakulty Jihočeské univerzity České Budějovice, Státní veterinární správy a Výzkumného ústavu veterinárního lékařství, v.v.i. Brno.

Byly poskytnuty informace týkající se projektů zaměřených na problematiku esterů 3-MCPD a dalších souvisejících esterů

2. Publikační činnost

Základní informace o činnosti Výboru jsou uvedeny na www.vetcommittee.org.

3. Účast na jednáních

3. června 2009 setkání předsedů Vědeckých výborů – předseda Výboru MVDr. P. Alexa, CSc
9. prosince 2009 – zasedání Koordinační skupiny bezpečnosti potravin (KS) - předseda Výboru MVDr. P. Alexa, CSc.

4. Účast na konferencích

4 členové Výboru se zúčastnili konference „Food Research in Support to Science-Based Regulations: Challenges for Producers and Consumers“ konané 21. – 22. dubna v Praze.
Dr. Renčová se zúčastnila Advisory Forum on Animal Health and Welfare v Litvě organizovaném EFSA.

5. Náklady na činnost:

Režie ústavu	300 000 Kč
Mzdy a OON	401 000 Kč.
Sociální a zdravotní pojištění	32 640 Kč.
Věcné výdaje	533 860 Kč
Celkem náklady bez DPH	1 267 500 Kč.
DPH	240 825 Kč
Náklady celkem s DPH	1 508 325 Kč

Věcné výdaje tvořil převod finančních prostředků na řešení studií na základě smluv o řešení s VFU Brno, laboratorní materiál pro řešení studií, náklady na cestovné při řešení studií, účast na konferencích, knihy, časopisy, náklady na reprezentaci, náklady na zasedání, kancelářské potřeby pro činnost výboru.

6. Plán práce na rok 2010 – Návrhy studií Vědeckého výboru veterinárního

Finanční rozpočet Výboru počítá s částkou 1 710 625 Kč, která bude využita na zpracování hodnocení rizik ve formě 7 studií a aktuálních podkladových materiálů pro zajištění činnosti Výboru a zajištění úkolů kladených na Výbor Koordinační skupinou bezpečnosti potravin (KS). Dále pak ke krytí dalších nákladů na osobní náklady, režii a ostatní náklady.

V roce 2010 se plánují čtyři řádná zasedání Výboru. V případě potřeby budou svolána mimořádná zasedání podle bodu 7.7 a 7.8 procedurálního manuálu.

Předseda Výboru se v roce 2010 bude účastnit jednání předsedů Vědeckých výborů a jednání Koordinační skupiny.

6.1. Návrh studií Vědeckého výboru veterinárního

6.1.1. *Název studie:* Pít či nepít syrové kravské mléko

Předkládá: MVDr. Dušan Ryšánek, CSc.

Povaha studie a její opodstatnění: Recentní studie uskutečněné v tuzemsku i v zahraničí přinášejí doklady o výskytu zoonóz u konzumentů syrového mléka. Přesto je konzum syrového mléka propagován. Česká legislativa chrání konzumenty tím, že požaduje, aby nakoupené syrové mléko bylo před konzumem převařováno. Tím se ovšem z nutričního hlediska takové mléko znehodnocuje. Problém je aktuální i v zahraničí. Hledají se nové

prostředky, jak zajistit zdravotní bezpečnost konzumu syrového mléka. Poučenost spotřebitelů je v tomto ohledu prioritní. Plánovaná studie má plnit funkci komunikace o riziku. Jejím výsledkem má být sdělení popularizující nejnovější vědecké poznatky týkající se tématu.

Základní cíle: Cílem studie je poskytnout široké veřejnosti soudobé poznatky o nutričních výhodách i zdravotních rizicích konzumu syrového mléka.

Předpokládané finanční náklady: 35 000,- Kč

6.1.2. *Název studie:* **Průkaz zamražení masa spektrometrickým stanovením enzymů citrátového cyklu**

Předkládá: MVDr. Josef Brychta, Ph.D. a Prof. Ing. Petr Pipek, CSc.

Povaha studie a její opodstatnění: Zavedením této metody do praxe lze prokázat, že maso bylo nebo nebylo zamrazeno. Výsledků lze využít při průkazu falšování prodeje čerstvého masa nebo lze ověřit tvrzení, že v při kulinářském zpracování syrového masa bylo toto maso opravdu zamrazeno (tatarský biftek apod.).

Základní cíle: Zavedení metody a ověření funkčnosti pro různé druhy masa.

Předpokládané finanční náklady: 80 000,- Kč.

6.1.3. *Název studie:* **Odras pandemie influenzy H1N1 2009 ve spektru influenzových virů prasat**

Předkládá: Doc. MVDr. Petr Lány, Ph.D., Doc. MVDr. Dagmar Zendulková, CSc., Mgr. Kateřina Rosenbergová, Prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc.

Povaha studie a její opodstatnění: Studie bude zaměřena na sledování výskytu protilátek proti virům influenzy u výkrmových prasat a to jak protilátek proti jednotlivým subtypům influenzy prasat, tak i protilátek proti subtypům viru humánní influenzy se zvláštním zřetelem k pandemickému viru H1N1 2009. V případě nálezu chovů s pozitivními protilátkami se pokusíme o odběr vzorků pro průkaz influenzových virů metodou RT-PCR. U pozitivních vzorků provedeme kultivaci na kuřecích embryích a buněčné linii MDCK a sekvenací úseků jednotlivých segmentů RNA se záměrem zjistit o které influenzové viry se jedná a zda u nich nedošlo k reassortmentu mezi influenzovými viry prasat a lidí a tím ke změně jejich zoonotického potenciálu.

Influenza prasat je vysoce infekční onemocnění respiračních cest, které způsobuje významné ekonomické ztráty při výkrmu prasat. Prasata mohou být také mixážní nádobou pro tvorbu nových variant influenzových virů, které mohou postihnout i člověka. Pandemický virus H1N1 2009 obsahuje segmenty RNA, které byly nalezeny u influenzových virů prasat jak v USA, tak i v Evropě, což ukazuje na spoluúčast prasat na jeho vzniku. Nakažení prasat od nemocných lidí v různých státech světa ukazuje na možnost obrácené cesty infekce, což bylo prokázáno i experimentálně. Experimentální infekce prasat pandemickým virem H1N1 2009 ve Velké Británii a v Německu potvrdily, že virus je schopen u infikovaných prasat vyvolat klinické příznaky a dále se šířit.

Při sledování výskytu influenzových protilátek u prasat v ČR v rámci předchozího projektu byly v námi vyšetřovaných chovech, které byly sledovány v prepandemickém a meziepidemickém období, nalezeny protilátky pouze proti viru influenzy prasat H1N1 avian like a ojediněle i proti viru influenzy prasat human like H3N2. Oproti tomu v projektu ESNIP 5. RP EU v letech 2002-2003, kdy byly vyšetřovány chovy v průběhu celého roku byly nalezeny protilátky nejen proti virům influenzy prasat subtypů H1N1 avian like, H3N2 human like, ale i proti viru H1N2, který vznikl mutací z obou předchozích. Rozšířením této studie o zjištění protilátek prasat proti aktuálním virům humánního původu jsme potvrdili nejen výskyt protilátek proti sezónním virům H1N1 a H3N2, ale v některých případech jsme našli tyto protilátky u prasat společně s protilátkami proti virům influenzy prasat. Tyto nálezy naznačují, že i v České republice je možnost vzniku reassortmentových variant virů influenzy prasat.

Základní cíle: Prevalence protilátek proti influenzovým virům prasat a lidí, se zvláštním zřetelem k pandemickému viru H1N1 2009, v chovech prasat v postpandemickém období

Pokus o nalezení a izolaci influenzových virů z protilátkově pozitivních chovů

V případě nálezu influenzových virů jejich kultivace a sekvenace segmentů RNA s cílem ověřit možný reassortment a zoonotický potenciál.

Předpokládané finanční náklady: 100 000,- Kč.

6.1.4. Název studie: Druhá identifikace rybích filet a výrobků z nich se zaměřením na treskovité ryby
v tržní síti ČR

Předkládá: MVDr. Eva Renčová, Ph.D., MVDr. Zora Hubálková, Ph.D.

Povaha studie a její opodstatnění: Evropská unie klade důraz na přesné označování rybích produktů, zejména na označení druhu ryby, loviště a opracování (Regulation (EC)104/2000). Bude proveden průzkum rybích filet i výrobků dovážených do ČR, zda nedochází ke klamavému označování, případně falšování výrobků.

Základní cíle: Studie si klade za cíl ověřit zda nedochází k falšování a klamavému označování rybích filet a výrobků z treskovitých ryb. Produkty budou ověřovány metodou multiplexní PCR pro identifikaci šesti druhů treskovitých ryb. Celkem bude vyšetřeno a prověřeno cca 100-120 vzorků rybích výrobků zakoupených v tržní síti České republiky.

Předpokládané finanční náklady: 100 000,- Kč.

6.1.5. Název studie: Stanovení obsahu kyseliny citrónové v rybím mase

Předkládá: Prof. MVDr. Lenka Vorlová, Ph.D., RNDr. Ivana Borkovcová, Ph.D.

Povaha studie a její opodstatnění: Na základě vyjádření kompetentních autorit a literárních údajů prakticky neexistují relevantní údaje o přirozeném obsahu kyseliny citrónové v rybách.

Základní cíle:

Studie by měla zahrnovat vyšetření statisticky vyhodnotitelného vzorku ryb různých druhů o přirozeném obsahu kyseliny citronové v rybách.

Předpokládané finanční náklady: 120 000 Kč

6.1.6. Název studie: Dostupnost veterinárních léčiv pro minoritní druhy potravinových zvířat s ohledem na bezpečnost konzumenta.

Předkládá: MVDr Věra Billová, prof. MVDr Alfred Hera, CSc.

Povaha studie a její opodstatnění: Evropská legislativa stanovila určitá pravidla ke zmírnění nedostatku veterinárních léčiv pro minoritní druhy a minoritní indikace u potravinových zvířat, která směřují k odstranění nelegálního používání léčiv u potravinových zvířat. Problematika zvýšení dostupnosti léčiv pro minoritní druhy a minoritní indikace je současné době velmi intenzivně řešena v rámci pracovních orgánů Evropské lékové agentury.

Základní cíle: Navrhovaná studie navazuje na již zveřejněnou studii o extrapolaci MRLs pro potravinová zvířata a jejich produkty a na doporučení v uvedené problematice pokračovat. Cílem studie je podat přehled o nově se tvořící legislativě v Evropském společenství, týkající se použití léčiv pro druhy zvířat a indikace, pro které nejsou stanoveny maximální reziduální limity. Prioritou při tvorbě legislativy je zajištění zdravotní nezávadnosti potravin živočišného pro konzumenty.

Předpokládané finanční náklady: 80 000.- Kč

Případné další požadavky SVS ČR budou konkretizovány a doplněny.

Podle požadavků Koordinační skupiny bezpečnosti potravin budou zpracována odborná stanoviska.

Na základě doporučení Výboru budou výsledky projednaných studií zveřejněny v odborném tisku a na internetových stránkách Výboru. Stejně bude zveřejněna informace o činnosti Výboru v roce 2009.

Zprávu předkládá:

RNDr. Miroslav Machala, CSc.
předseda Vědeckého výboru veterinárního
